

Proces dialogu w celu poprawy bilansu wodnego krajobrazu w polsko-niemieckim regionie przygranicznym

1. Niemiecko-polskie warsztaty „Gospodarka wodna w regionie Uckermark-Barnim i województwie zachodniopomorskim: stan wiedzy, strategie, działania niezbędne”

Termin: 17 czerwca 2025 r., godz. 10:30-14:30

**Miejsce: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie
ul. Tama Pomorzańska 13A**

Kontekst i cele

Niemiecko-polskie warsztaty „Gospodarka wodna w regionie Uckermark-Barnim i województwie zachodniopomorskim: stan wiedzy, strategie, działania niezbędne” były pierwszymi z trzech warsztatów, które odbędą się w ramach projektu MORO „Proces dialogu w celu poprawy bilansu wodnego krajobrazu w polsko-niemieckim regionie przygranicznym (regiony Uckermark-Barnim i Zachodniopomorskie)” w latach 2025 i 2026.

Warsztaty mają na celu pogłębienie transgranicznego dialogu na temat retencji krajobrazowej, określenie punktów styku i potrzeb w zakresie ewentualnej przyszłej współpracy oraz zidentyfikowanie skutecznych rozwiązań, które nadają się do transgranicznego przeniesienia.

Celem pierwszego warsztatu było uzyskanie podstawowej wiedzy na temat sytuacji gospodarki wodnej w regionie Uckermark-Barnim i województwie Zachodniopomorskim, lepsze zapoznanie się z kompetencjami i odpowiednimi ramami prawnymi dotyczącymi gospodarki wodnej i planowania przestrzennego oraz wymiana informacji na temat już przeprowadzonych badań, planów i potrzeb działania.

Główne pytania poruszane podczas pierwszego warsztatu brzmiały:

- Jak funkcjonuje planowanie związane z gospodarką wodną w Niemczech i w Polsce? Jakie są role i kompetencje?
- Jakie strategiczne podstawy i plany po obu stronach Odry stanowią ramy dla ochrony i rozwoju gospodarki retencji krajobrazowej?
- Jakie są aktualne informacje na temat gospodarki wodnej w regionach Uckermark-Barnim i Zachodniopomorskie (stan obecny i prognozy rozwoju w kontekście zmian klimatycznych)?
- Jakie dane są dostępne?
- Jakie są aktualne wyzwania związane z wodą w tych regionach?
- Gdzie znajdują się znaczące potencjalne obszary retencyjne i co wiadomo o ich stanie? Które obszary pełnią szczególnie ważne funkcje dla retencji krajobrazowej i jak są obecnie wykorzystywane?
- Czy wnioski z ekspertyzy regionu Uckermark-Barnim można przenieść na województwo zachodniopomorskie?

Program

Moderacja: Sven Friedrich, INFRASTRUKTUR & UMWELT Professor Böhm und Partner

Godzina	Agenda
10:30-10:50	Powitanie oraz przedstawienie modelowego przedsięwzięcia ładu przestrzennego (MORO) „Transgraniczna synergia gospodarki przestrzennej i wodnej w dorzeczu Odry” oraz projekt pilotażowy „Proces dialogu w celu poprawy bilansu wodnego krajobrazu w polsko-niemieckim regionie przygranicznym” Michał Durka, Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie Dirk Gebhardt, Federalny Instytut ds. Badań Budownictwa, Miast i Przestrzeni Claudia Henze, Kierownik Regionalnego Biura Planowania Uckermark-Barnim
10:50-10:55	Prezentowanie się uczestników
11:55-11:10	Bilans wodny krajobrazu i zmiana klimatu w kraju związkowym Brandenburgia – obecna sytuacja, oczekiwany rozwój, wyzwania, strategie rozwiązań i odpowiedzialność Sandra Berdermann, Ministerstwo Rolnictwa, Żywności, Środowiska i Ochrony Konsumentów Kraju Związkowego Brandenburgia
11:10-11:25	Bilans wodny i zmiany klimatu w kraju związkowym Brandenburgia – zadania, podstawy danych, wyzwania związane z rozwojem wód i ochroną torfowisk, przykłady działań Jutta Kallmann, Krajowy Urząd ds. Środowiska kraju związkowego Brandenburgia
11:25-11:30	<i>Krótką Przerwa</i>
11:30-11:45	Klimatyczny bilans wodny w kontekście zmian klimatu dziś i jutro: Jakiego rozwoju należy się spodziewać i co to oznacza dla Pomorza Zachodniego? Alicja Kańska, Kierownik Biura Prognoz Hydrologicznych na Instytucie Meteorologii i Gospodarki Wodnej – IMGW-PIB
11:45-12:00	Plan przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych: Potrzeba działania, najważniejsze kroki i odpowiedzialność za ich wdrożenie w województwie zachodniopomorskim Michał Durka, Dyrektor RZGW w Szczecinie
12:00-12:15	Woda w gospodarce przestrzennej: rola gospodarki przestrzennej w zarządzaniu zasobami wodnymi w Polsce. Leszek Jastrzębski, Dyrektor Regionalnego Biura Gospodarki Przestrzennej Województwa Zachodniopomorskiego
12:15-12:45	<i>Przerwa obiadowa</i>
13:15-13:20	Plany dotyczące portu Szczecin-Świnoujście Rafał Zahorski, pełnomocnik ds. rozwoju portu, zarząd portu Szczecin-Świnoujście
12:45-14:15	Etap warsztatowy Moderacja: Sven Friedrich & Christian Gering, INFRASTRUKTUR & UMWELT Professor Böhm und Partner - Podsumowanie ekspertyzy dotyczącej LWH regionu Uckermark-Barnim - Wymiana poglądów i dyskusja
14:15-14:30	Podsumowanie i perspektywy Sven Friedrich, INFRASTRUKTUR & UMWELT Professor Böhm und Partner Claudia Henze i Theresa Schiller, Regionalne Biuro Planowania Uckermark-Barnim

Dokumentacja wyników

Podsumowanie części wykładowej

Gospodarz **Michał Durka**, dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej (RZGW) w Szczecinie, serdecznie powitał uczestników w siedzibie RZGW w Szczecinie.

Dirk Gebhardt z Federalnego Instytutu Badań Budownictwa, Urbanistyki i Gospodarki Przestrzennej wyjaśnił kontekst projektu modelowego „Transgraniczne synergie zagospodarowania przestrzennego i gospodarki wodnej w zlewni Odry”, w ramach którego wspierany jest projekt modelowy: Woda zyskuje coraz większe znaczenie również w zagospodarowaniu przestrzennym i planowaniu regionalnym. Ma nadzieję, że projekt ten będzie stanowił wkład do aktualizowanej obecnie wspólnej koncepcji przyszłości dla polsko-niemieckiego obszaru powiązań (GZK 2030).

→ [Strona internetowa Wasser-MORO](#)

Claudia Henze, dyrektor Regionalnego Urzędu Planowania Uckermark-Barnim, w swoim powitaniu wyjaśniła główne cele projektu modelowego. Jego zadaniem jest przełożenie wiedzy na temat gospodarki wodnej w regionie planowania Uckermark-Barnim na wytyczne możliwe do zastosowania w planowaniu przestrzennym, a jednocześnie przeprowadzenie procesu dialogu wspólnego z ekspertami z regionu i sąsiedniego kraju w celu określenia wyzwań, możliwości i wymagań ściślejszej współpracy w przyszłości. Woda łączy nas w regionie przygranicznym, wspólnym dorzeczu Odry. W trakcie trwania projektu planowane są trzy niemiecko-polskie warsztaty. Drugi odbędzie się prawdopodobnie w październiku 2025 r., a trzeci na początku 2026 r.

→ [Prezentacja projektu MORO](#)

Sandra Berdermann z Ministerstwa Rolnictwa, Żywności, Środowiska i Ochrony Konsumentów Kraju Związkowego Brandenburgia (MLEUV) przedstawiła aktualny stan wiedzy, strategię i działania, które należy podjąć w zakresie retencji krajobrazowej oraz kompetencje kraju związkowego Brandenburgia. Podkreśliła, że problem ten dotyczy w dużym stopniu Brandenburgii, a w szczególności regionu Uckermark-Barnim. Kraj związkowy realizuje m.in. [konceptję dotyczącą niskich stanów wód](#), której celem jest dłuższe zatrzymywanie wody w krajobrazie, zwiększenie odnawiania wód gruntowych i wspieranie przepływów nienaruszalnych. Kraj związkowy powołał zarządców obszarów rzecznych w celu określenia działań, które należy podjąć, opracowania koncepcji i wsparcia ich wdrożenia.

W tym kontekście ważne narzędzie stanowią koncepcje gospodarki wodnej dla

(częściowych) zlewni. Mają one wzmocnić potencjał magazynowania wody i ograniczyć odwadnianie terenów. Podkreśliła, że istotne znaczenie mają kompleksowe działania zapobiegające niskim stanom wody, w szczególności wspieranie odnowy wód gruntowych na terenach wyżynnych.

W kraju związkowym Brandenburgia MLEUV odpowiada między innymi za strategiczne i merytoryczne kształtowanie gospodarki wodnej oraz opracowywanie programów wsparcia. Ponadto uczestniczy w niemiecko-polskiej komisji ds. wód granicznych, gdzie zajmuje się koordynacją kwestii związanych z gospodarką wodną.

Krajowy Urząd ds. Środowiska (LfU) jest odpowiedzialny za dostarczanie podstaw merytorycznych i danych, utrzymanie wód I rzędu i urzędzeń wodnych oraz wdrażanie ramowej dyrektywy wodnej UE. Za wody II rzędu odpowiedzialne są przede wszystkim związki utrzymania wód.

→ [Prezentacja Sandra Berdermann, MLEUV](#)

Jutta Kallmann z Krajowego Urzędu ds. Środowiska Brandenburgii (LfU) w swoim wystąpieniu skupiła się na bazach danych, wyzwaniach związanych z zagospodarowaniem wód i ochroną torfowisk oraz przykładowych działaniach. Podkreśliła, że wody Brandenburgii zostały silnie zmienione przez budowle hydrotechniczne i osuszanie torfowisk. Za utrzymanie wód drugiego rzędu w Brandenburgii odpowiedzialne są związki utrzymania wód.

Nadzorują je niższe organy wodne powiatów. LfU udziela porad fachowych, wdraża działania związane z utrzymaniem wód pierwszego rzędu, nadzoruje wytyczne dotyczące dotacji i towarzyszy dużym projektom. Działania związane z utrzymaniem wód, retencją krajobrazową, ochroną torfowisk, ochroną klimatu i jakością wody są finansowane ze środków UE, federalnych i krajowych. Wiele projektów zostało lub jest obecnie realizowanych jako projekty pilotażowe, m.in. w dolinie Uckertal, Randow-Welse-Bruch (ochrona torfowisk / ochrona klimatu) oraz w Gartzler Bruch (retencja krajobrazowa).

→ [Prezentacja Jutta Kallmann, LfU](#)

Alicja Kańska, kierownik Biura Prognoz Hydrologicznych w Państwowym Instytucie Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMGW-PIB) w Gdyni, wyjaśniła, że IMGW prowadzi Centrum Hydrologicznej Osłony Kraju, który zajmuje się prognozowaniem hydrologicznym i ostrzeganiem przed ekstremalnymi zjawiskami hydrologicznymi. W tym celu utrzymywane są stacje pomiaru poziomu wody i opadów, a w przypadku przekroczenia / nieosiągnięcia poziomów ostrzegawczych / alarmowych informowana jest właściwa administracja publiczna. Na podstawie długich szeregów czasowych

dotyczących poziomów wody można wywnioskować trendy. Z zapisów wynika, że tendencja wzrostowa temperatury w Polsce utrzymuje się niezmiennie (średnia roczna temperatura w latach 1991-2020 +1,3 K powyżej średniej z lat 1971-2000). Wieloletnie średnie roczne stany wody i przepływy na Odrze uległy jedynie nieznacznym zmianom, podczas gdy na mniejszych rzekach można zaobserwować wyraźny spadek stanów wysokich i niskich oraz związanych z nimi wartości przepływów. IMGW określa również bilans klimatyczny wody i wilgotność gleby dla całej Polski. Pani Kańska zwróciła uwagę, że miasta powyżej 20 000 mieszkańców muszą od 11 stycznia 2025 r. opracować plany dostosowania do zmian klimatu (MPA). W Pomorzu Zachodnim dotychczas plany dostosowania do zmian klimatu opracowały miasta Szczecin i Koszalin.

Dane i podstawy w Polsce

- [Portal wodny IMGW](#)
- [Portal renaturyzacji IMGW](#)
- Agrometeo (w tym dane dotyczące wilgotności gleby) IMGW
- [Portal wodny PGW Wody Polskie](#)

→ [Prezentacja Alicji Kańskiej, IMGW](#)

Michał Durka, dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie (RZGW), przedstawił sposób funkcjonowania gospodarki wodnej w Polsce. Najważniejszymi instrumentami planowania są plany gospodarowania wodami na poziomie zlewni, np. Odry, plany zarządzania ryzykiem powodziowym, plany przeciwdziałania skutkom suszy oraz plany utrzymania wód. Aktualny [plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry](#) określa jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych, strefy ochronne wód oraz istotne oddziaływania antropogeniczne i ich skutki, a także określa działania, które należy podjąć. Plany utrzymania wód określają działania na podstawie analizy kosztów i korzyści, uwzględniającej koszty i szkody gospodarcze. Plan przeciwdziałania skutkom suszy przewiduje m.in. działania w węźle wodnym Dzierżęcinka–Jezioro Lubiatowskie, na wschód od Wolin, na wschód od Uznam, Małej Iny, Parsęty, Tywy oraz na rozległym obszarze w okolicach Gryfic, m.in. remont obiektów hydrotechnicznych, usunięcie przeszkód dla migracji ryb lub odtworzenie koryt rzek i terenów podmokłych. RZGW Szczecin odpowiada również za budowle regulacyjne na Odrze (głównie między km 645 a km 685). Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie od sześciu lat buduje system informacji geograficznej o wodzie (SIGW), z którego na żądanie można uzyskać informacje.

→ [Prezentacja Michała Durki, RZGW](#)

Leszek Jastrzębski, dyrektor Regionalnego Biura Planowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego (RBGP), zwrócił uwagę, że woda zawsze była podstawą życia, a wraz z rewolucją przemysłową rozpoczęła się masowa ingerencja człowieka w systemy wodne poprzez regulację i osuszanie. Obecne wyzwanie polega na intensyfikacji rozwoju osadnictwa (mieszkalnego, turystycznego) i związanym

z tym wzrostem stopnia nieprzepuszczalności gruntu. W wyniku zmian klimatycznych w miastach coraz częściej obserwuje się powstawanie miejskich wysp ciepła, a zasoby wodne ulegają zmniejszeniu. Na szczeblu krajowym istnieje wiele programów i strategii dostosowania do zmian klimatu, m.in. [Strategiczny Plan Adaptacji 2020](#), [Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 \(z perspektywą do 2030 r.\)](#), [Polityka Ekologiczna Państwa 2030](#), [Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego](#), [Program przeciwdziałania niedoborowi wody](#), miejskie plany dostosowania do zmian klimatu lub [plany przeciwdziałania skutkom suszy](#). Instrumentarium planowania przestrzennego jest niewystarczające: plan zagospodarowania przestrzennego województwa nie jest wystarczająco wiążący, a przepisy dotyczące gospodarki wodnej są przejęte w celach informacyjnych. Dotychczas obowiązkowe „studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego” nie miało bezpośredniej mocy prawnej. Ponadto w Polsce istnieje „decyzja o warunkach zabudowy”, instrument pierwotnie przewidziany w wyjątkowych przypadkach dla zabudowy na obszarach bez planu zagospodarowania przestrzennego, który w rzeczywistości często był nadużywany, co doprowadziło do częściowo niekontrolowanej zabudowy sprzecznej z innymi celami rozwoju. W przypadku miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego problemem jest ich nadinterpretacja lub niewystarczający stopień doprecyzowania zapisów planów miejscowych, o czym świadczy budowa dużego kompleksu hotelowego w bezpośrednim sąsiedztwie Wolińskiego Parku Narodowego, na terenie, na którym zgodnie z planem miejscowym przewidziano budowę mariny jachtowej. W jakim stopniu nowelizacja prawa zagospodarowania przestrzennego w Polsce zapewni lepszą ochronę zasobów wodnych, dopiero się okaże. Plan ogólny, jako akt prawny gminy, ma bezpośrednią moc prawną i umożliwia wyznaczenie stref, m.in. dla terenów otwartych i produkcji rolnej. Mogą one być stosowane w celu ochrony wód lub ich zlewni. Nie jest jednak możliwe bezpośrednie określenie ograniczeń użytkowania w celu ochrony wód.

→ [Prezentacja Leszka Jastrzębskiego, RBGB](#)

Rafał Zahorski, pełnomocnik ds. rozwoju portu w Zarządzie Morskich Portów Szczecin-Świnoujście, po przerwie obiadowej krótko przedstawił plany dotyczące portu, m.in. planowany terminal kontenerowy w głębokiej wodzie, na który w najbliższej przyszłości spodziewane jest uzyskanie odpowiednich pozwoleń. Jako ważny element wzmocnienia żeglugi śródlądowej wymienił również planowane prace modernizacyjne Odry.

Podsumowanie fazy warsztatowej

Regionalny Urząd Planowania Uckermark-Barnim przedstawił [ekspertyzę „Analiza i ocena danych regionalnych dotyczących retencji krajobrazowej w regionie planowania Uckermark-Barnim”](#) (2022). Ekspertyza opiera się na analizie danych dotyczących gospodarki wodnej krajobrazu, w tym prognoz klimatycznych, i identyfikuje wody zagrożone suszą, lasy i grunty rolne odporne oraz wrażliwe na zmiany klimatu, a także obszary, które mogą mieć szczególne znaczenie dla poprawy retencji krajobrazowej (np. potencjalne i/lub zdegradowane obszary retencyjne). Na podstawie tych analiz w ekspertyzie przedstawiono propozycje działań wdrożeniowych i potencjalnych środków planowania regionalnego. Te ostatnie obejmują zabezpieczenie terenów w planowaniu regionalnym w formie obszarów priorytetowych lub rezerwowych, a także oznaczenie terenów wymagających podjęcia działań. Planowanie regionalne może chronić przed zabudową tereny szczególnie ważne dla retencji krajobrazowej. Planowanie regionalne nie może jednak nakazać bezpośredniego wdrożenia działań na tych terenach; ma ono jedynie charakter zalecający/informacyjny. Nie jest jeszcze jasne, w jaki sposób zalecenia zawarte w ekspertyzie zostaną konkretnie uwzględnione w planowaniu regionalnym. Wdrożenie działań mogłoby być na przykład wspierane finansowo z puli terenów na kompensację przyrodniczą (o ile taka istnieje). Natomiast ustalenie ograniczeń użytkowania stanowiłoby ingerencję w prawa własności i dlatego byłoby trudne do wyegzekwowania.

W dyskusji zwrócono uwagę do [programu krajobrazowego Brandenburgii](#), w ramach którego zaktualizowano części dotyczące gleb jako dobro chronione i na tej podstawie opracowano nowe dane geograficzne, m.in. dotyczące gleb torfowiskowych.

W odniesieniu do **sytuacji w zakresie gospodarki wodnej w Polsce** zwrócono uwagę, że Wody Polskie są jedyną właściwą instytucją w zakresie gospodarki wodnej odpowiedzialną za planowanie i wdrażanie działań, a Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej (RZGW) są bezpośrednim partnerem dla wszystkich użytkowników wody na danym terenie. Ma to swoje zalety i wady. Umożliwia to ściśle powiązanie planowania i wdrażania działań poprzez konkretne inwestycje. Prawo wodne pozwala RZGW Szczecin jako instytucji wprowadzać/wymagać pewnych ograniczeń dotyczących zabudowy. Dane specjalistyczne stanowiące podstawę decyzji są w Polsce dostępne w wystarczającym zakresie.

Z punktu widzenia zagospodarowania przestrzennego w Polsce potwierdzono, że specjalistyczne dane dotyczące gospodarki wodnej są publicznie dostępne, a udział RZGW w sporządzaniu planów zagospodarowania przestrzennego lub wydawaniu decyzji dotyczących warunków zabudowy jest jasno uregulowany

prawnie. Jednakże, z wyjątkiem obszarów szczególnie zagrożonych powodzią, nie ma prawnego obowiązku osiągnięcia porozumienia. – Nie brakuje informacji, ale ich wdrożenie do prawa krajowego, aby stały się one wiążące dla zagospodarowania przestrzennego itp.

W odniesieniu do uczenia się transgranicznego zauważono, że interesujące byłoby porównanie planów regionalnych obu regionów i sprawdzenie, które z zapisów tych planów przyniosły efekty, a które nie.

W kontekście instrumentów dostępnych w Polsce wspomniano, że **regionalny plan dostosowania do zmian klimatu**, taki jak ten opracowywany obecnie dla województwa śląskiego, jest bardzo sensowny. Ważne jest jednak, aby jego wdrożenie było wspierane przez odpowiednich ekspertów.

W odniesieniu do sytuacji w Polsce zgłoszono uwagę, że w rzeczywistości wykorzystanie wody dostosowane do zmian klimatu nie funkcjonuje, ponieważ **wydane pozwolenia wodnoprawne nie zawierają ograniczeń dotyczących okresów, w których może wystąpić niedobór wody**, np. w wyniku suszy hydrologicznej. Należy uświadomić sobie, że regionalne zasoby wodne nie są nieskończone i fakt ten musi być uwzględniony we wszystkich planach, jeśli mamy osiągnąć trwałe zrównoważone gospodarowanie wodą.

Odpowiedziano na to, że **plany gospodarowania wodą** zawierają działania monitorowania pozwoleń wodnoprawnych.

Podkreślono, że ekspertyza dotycząca retencji krajobrazowej w regionie planowania Uckermark-Barnim opisuje **wrażliwość użytkowania gruntów** na zmiany klimatu w odniesieniu do **zasobów wodnych**. **W Brandenburgii nie opracowano** dotychczas **żadnych wytycznych planistycznych**.

W dyskusji zwrócono uwagę na możliwości i ograniczenia **planowania przestrzennego** oraz jego **rolę we wzmacnianiu międzysektorowej współpracy**. Ze względu na swoją odpowiedzialność za ogólny rozwój przestrzenny planowanie przestrzenne może pełnić rolę pośrednika i stanowić platformę dla tematów związanych z gospodarką wodną, a także podnosić świadomość w zakresie gospodarki wodnej w regionie. Kwestia ta powinna zostać poruszona podczas dwóch kolejnych warsztatów.

Dirk Gebhardt zgodził się z nią, że zagospodarowanie przestrzenne może pełnić tutaj rolę pioniera.

Ponadto planowanie regionalne ma kontakt z lokalną społecznością i może w znacznie bardziej konkretny sposób niż planowanie na szczeblu krajowym wyrównywać interesy.

W tym związku przedstawiono dobry przykład lokalnych działań na rzecz retencji krajobrazowej: organizacja Rewilding Oder Delta, która w ramach MORO realizuje kolejny modelowy projekt na granicy polsko-niemieckiej, prowadzi ścisły dialog z właścicielami gruntów. Z okazji dziesięciolecia istnienia inicjatywy wyemitowano niedawno reportaż w niemieckim programie informacyjnym Tagesthemen (<https://www.tagesschau.de/multimedia/sendung/tagesthemen/video-1477388.html>).

Na zakończenie **Theresa Schiller** przedstawiła dalszy harmonogram niemiecko-polskiego dialogu na temat gospodarki wodnej w krajobrazie: prawdopodobnie w październiku odbędzie się warsztat poświęcony wspólnym wyzwaniom: prewencyjnej ochronie przeciwpowodziowej, suszy i dostosowaniu do zmian klimatu, a na początku 2026 r. planowana jest wymiana informacji na temat struktur współpracy i środków wdrożeniowych na styku gospodarki wodnej i planowania przestrzennego.

Wnioski i zalecenia dotyczące dalszego kształtowania procesu dialogu

- **Gospodarka wodna w regionach jest ważnym tematem** zarówno w Brandenburgii, jak i w województwie zachodniopomorskim ze względu na wpływ zmian klimatycznych.
- W **Niemczech** za strategiczne planowanie działań mających na celu poprawę gospodarki wodnej odpowiada przede wszystkim kraj związkowy Brandenburgia (Ministerstwo Środowiska). Nadzór nad działaniami i częściowo ich realizacją w odniesieniu do wód I rzędu sprawuje LfU. Za wody II rzędu odpowiedzialne są gminne związki utrzymania wód.
- W **Polsce kompetencje** w zakresie planowania strategicznego i wdrażania działań mających na celu poprawę retencji krajobrazowej skupione są w państwowej administracji gospodarki wodnej Wody Polskie (PGW WP), której bezpośrednio podlegają regionalne zarządy gospodarki wodnej (RZGW).
- **Instrumenty zagospodarowania przestrzennego służące ochronie i poprawie retencji krajobrazowej nie zostały jeszcze ustanowione w kraju związkowym Brandenburgia i są opracowywane w ramach pilotażowego projektu Regionalnej Wspólnoty Planowania Uckermark-Barnim.** Ekspertyza „Analiza i ocena danych regionalnych dotyczących gospodarki wodnej w regionie planowania Uckermark-Barnim” stanowi kompleksowe przygotowanie merytoryczne i metodologiczne, które zostanie rozwinięte w ramach modelowego projektu, a jego zastosowanie zostanie sprawdzone w ramach planowania przestrzennego.
- **W Polsce zagospodarowanie przestrzenne na poziomie regionalnym nie dysponuje obecnie odpowiednimi instrumentami umożliwiającymi skuteczne sterowanie planowaniem przestrzennym w celu ochrony i poprawy retencji krajobrazowej.** Nie można jeszcze ocenić, w jakim stopniu zmieni to nowelizacja ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
- **Wymiana doświadczeń między Polską a Niemcami** na temat potrzeb i możliwości działania oraz potencjalnych synergii między planowaniem przestrzennym a gospodarką wodną jest uważana za **niezbędną i pożądaną**.
- W kolejnych spotkaniach powinni wziąć udział przedstawiciele innych administracji, w szczególności administracji odpowiedzialnej za leśnictwo, rolnictwo i ochronę przyrody.

	Niemcy			Polska		
	Rząd federalny	Kraj	Gmina	Administracja rządowa	Samorząd wojewódzki	Gminy
Instytucje	Federalne Ministerstwo Środowiska, Ochrony Klimatu, Ochrony Przyrody i Bezpieczeństwa Jądrowego (BMUKN)	Ministerstwo Rolnictwa, Żywności, Środowiska i Ochrony Konsumentów (MLEUV) / Krajowy Urząd ds. Środowiska Brandenburgii (LfU)	Niższy Urząd Wodny (powiat), Związki utrzymania wód (GUV)	PGW Wody Polskie (Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej-KZGW / Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej-RZGW)	Wydział Ochrony Środowiska w Urzędzie Marszałkowskim	Gminy lub spółki wodno-ściekowe
Kompetencje	Ustawodawstwo federalne Strategie federalne Programy federalne Utrzymanie federalnych dróg wodnych	Ustawodawstwo krajowe Utrzymanie wód pierwszego rzędu Strategie i koncepcje branżowe Dotacje krajowe	Utrzymanie wód drugiego rzędu (GUV), Egzekwowanie przepisów prawa wodnego Uzdatnianie wody pitnej i odprowadzanie ścieków	Ustawodawstwo, ochrona przeciwpowodziowa i przeciwsuszą, utrzymanie wód, gospodarowanie zasobami wodnymi	Ochrona środowiska, gospodarka odpadami, edukacja ekologiczna	Uzdatnianie wody pitnej i odprowadzanie ścieków retencja wody opadowej
Instrumenty	Prawo wodne, ustawa o dostosowaniu do zmian klimatu, ustawa o ochronie przeciwpowodziowej krajowa strategia wodna, strategia dostosowania do zmian klimatu, program działania na rzecz naturalnej ochrony klimatu	Koncepcja dla niskich stanów wód, koncepcja gospodarki wodnej, koncepcja utrzymania wód, wytyczne dotyczące wsparcia (bilans wodny, ochrona torfowisk, utrzymanie wód), strategia dostosowania do zmian klimatu	Plany utrzymania wód, przepisy dotyczące zaopatrzenia w wodę pitną i odprowadzania ścieków, rady ds. spiętrzeń	Prawo wodne, plany gospodarowania wodą, plany zarządzania ryzykiem powodziowym, plany przeciwdziałania skutkom suszy, plany utrzymania wód, system informacji geograficznej (SIGW)	Program ochrony środowiska	Plany dostosowania do zmian klimatu (miasta powyżej 20 000 mieszkańców)

1 : Kompetencje i instrumenty gospodarki wodnej służące poprawie retencji krajobrazowej

	Niemcy			Polska		
	Rząd federalny	Kraj	Gmina	Administracja rządowa	Samorząd wojewódzki	Gminy
Instytucje	Federalne Ministerstwo Mieszkalnictwa, Rozwoju Miast i Budownictwa (BMWSB)	Wspólny Departament Planowania Przestrzennego Berlin Brandenburgia (GL)	Regionalna Wspólnota Planowania (RPG) Na poziomie gmin właściwe są urzędy ds. rozwoju miast i przepisów budowlanych.	Ministerstwo Rozwoju i Technologii (MRiT)	Regionalne Biuro Gospodarki Przestrzennej w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Zachodniopomorskiego	Właściwość merytoryczna należy do urzędów ds. gospodarki gruntami i planowania przestrzennego w urzędach gminnych
Kompetencje	Ustawodawstwo federalne Strategie federalne Programy federalne (m.in. MORO)	Rozwój i planowanie regionalne, nadzór merytoryczny nad planowaniem regionalnym	Planowanie regionalne, planowanie przestrzenne	Ustawodawstwo Strategie krajowe	Planowanie regionalne i krajobrazowe	Planowanie przestrzenne
Instrumenty	Ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym, federalny plan zagospodarowania przestrzennego dot. ochrony przeciwpowodziowej, wytyczne i strategię na rzecz rozwoju przestrzennego w Niemczech, modelowe projekty zagospodarowania przestrzennego	Program rozwoju kraju związkowego, Plan rozwoju kraju związkowego Berlin Brandenburgia (LEP HR), Obserwacja przestrzenna	Plan regionalny (RPG) Plan zagospodarowania przestrzennego, Plan zagospodarowania przestrzennego (gminy)	Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2030, Krajowa koncepcja zagospodarowania przestrzennego	Plan zagospodarowania przestrzennego województwa, Audyt krajobrazu	Plan ogólny, Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

2 : Kompetencje i instrumenty zagospodarowania przestrzennego służące poprawie retencji krajobrazowej